

A dým pravil ...

Po pravdě řečeno, dát chlapci jméno Quido není zrovna nejšťastnější. Ne že by to bylo jméno méně dobré než jména jiná, ale přece jen je trochu výlučné. V dospělém věku jeho nositeli nemusí vadit, ale ve věku dětském je to všechno jinak. Jméno Quido nevzbuzuje u dětí s běžnějšími jmény sympatie pro jeho nositele. Je to mnohdy způsobeno tím, že děti nevědí, jak toto jméno číst. Může se stát, že chlapec tímto jménem křtěný nenajde ve svém okolí jiné chlapce, kteří by se potřebovali přátelit s někým podobného jména. A to právě potkalo onoho Quida, o němž tu chci vyprávět podivný příběh. Quidovo příjmení bylo Čihák a nikoho nezneklidňovalo. Izolaci, do níž se Quido dostal, je nutno přirknout jménu křestnímu. Ne, nikdo se mu neposmíval, spolužáci se k němu chovali přiměřeně, akorát že do kamarádění s Quidem se jim jaksi nechtělo. V devíti letech byl Quido brilantním vzorkem introverta. Snažil se být sám, a dlužno říct, vystačil si.

Bydlel v Plzni, ve městě, které, jak by se zdálo, nemohlo chlapce s citlivou duší k ničemu inspirovat. A přece inspirovalo.

Quido chodíval ve volných chvílích sám za město, do přírody, ale ne proto, aby se kochal přírodou, ale aby se z přírody kochal pohledem na město. Zírával z kopce dolů na Plzeň, jmenovitě na Škodovku. Tato fabrika mu nabízela zvláštní zábavu: Komíny chrlily do prostoru hustý kouř a ten míval pokaždé jiný tvar - záleželo na počasí. Když bylo bezvětří, připomínal nekonečného úhoře, který se plazí k bílým mráčkům. Lehký vánek kouř poněkud načechrával a Quidova obrazotvornost v něm viděla někdy křivolakou stezku k oblakům, jindy předlouhého jáhna v klerice, jehož hlava se rozplývá v nebi, nebo kravatu, kyj neandrtálce, kandelábr, a jednou dokonce kouř stoupající z továrního komína.

Byly dny, kdy kouř dostával nejbizarnější tvary. Před Quidovým očima defilovali velbloudi, mapa Afriky, vzepjatý hřbec, paní učitelka Krajíčková, hlava hrocha v plynové masce, nebo dokonce bitevní vřava. Jindy zvracející chlapec, nestyda s hlavou zabalenou do deky a další a další nádhery. Kdybyste se zeptali Quida, co je mu milejší, zda koukat se na kouř, nebo jít do biografu, byl by nejspíš na rozpacích. Pravda, biograf byl zábavnější, ale požitek, který působila Quidovi samota při hledění na kouř, ten v kině scházel.

Největší potěšení mu dělalo to, čemu říkal proměny. Když mu dým stvořil před očima kaktus, který se během dalších minut proměnil v těhotnou krasobruslařku, považoval to za malý zázrak. Kouře vycházející z komínů dodávaly surovinu pro stále nové obrazy a bylo to malé dobrodružství, vyčkávat, až šedé chuchvalce počnou něco připomínat.

Když bylo Quidovi deset a na nebi se objevilo batole, kterému náhle začal růst chobot, a posléze se před jeho užaslými očima změnilo v mamuta, neovládl se a vykřikl: To se ti povedlo! To jsem tedy nečekal!

Mamut se zvolna rozplýval a pojednou se z něho stal... rytíř? Ne, jen jakýsi skororytíř, z něhož se nakonec vyklubala starobylá lokomotiva. Quido znovu oslovil dým: Páni, to je supr! A teď ještě dál!

Dým jako by poslechl, začal se předvádět - následovaly neskutečné proměny, které vyvrcholily barokním morovým sloupem, který znal Quido z plzeňského náměstí. Quido se roztleskal a od té doby čím dál tím častěji oslovoval kouř a oceňoval halasně jeho výkony.

(JIŘÍ SUCHÝ, úryvek)